

Φαρισαίοι», «Τώρα θα μιλήσω εγώ», «Πειραματό-ζωο», «Ενυδρείο», «Οικεία Θύματα», «Βερεγγάρια, η αινιγματική βασίλισσα της Αγγλίας».

ΑΓΙΣ ΠΑΪΚΟΣ

Γεννήθηκε στη Λευκωσία. Απόφοιτος της Σορβόνης με αντικείμενο τις κινηματογραφικές και θεατρικές σπουδές. Συνέχισε τις σπουδές του αργότερα στις Η.Π.Α. με υποτροφία. Επιστρέφοντας στην Κύπρο, εργάστηκε για αρκετά χρόνια ως τηλεοπτικός σκηνοθέτης σε ιδιωτικούς σταθμούς. Έχει σκηνοθετήσει τόσο για τον Θ.Ο.Κ. όσο και για άλλα θεατρικά σχήματα. Οι μικροί μήκους ταινίες του «Ashes of Summer» και «September» έχουν τι-

μηθεί με Βραβείο Κοινού στο «Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Κύπρου» το 2010 και το 2011. Το 2012 ίδρυσε τον Θεατρικό Πολυχώρο ΕΣΤΙΑ. Τρεις παραστάσεις του ξεχώρισαν για τις ερμηνείες τους: «Μανώλη» του Γ. Νεοφύτου (Βραβείο Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας του Θ.Ο.Κ. για την Ι. Σιαφάλη), «Η Μπαλάντα της Φρίκης» της Η. Παπά (Υποψηφιότητα για Καλύτερη Γυναικεία Ερμηνεία στα Βραβεία του Θ.Ο.Κ. για τη Φ. Πέτσα), «Δεσποινίς Τζούλια» του Α. Στρίντμπεργκ (Υποψηφιότητα για Καλύτερη Γυναικεία Ερμηνεία στα Βραβεία του Θ.Ο.Κ. για την Ε. Σερένα). Το 2020 συμμετείχε στο Διεθνές Φεστιβάλ ΚΥΠΡΙΑ με την παράστασή του (μετάφραση/σκηνοθεσία) «Πανικός στο Υπουργείο» των Φρανκ-Μελάνι σε παγκύπρια πρεμιέρα. Το 2025 σκηνοθέτησε την παράσταση «Χαρίκλεια Καβάφη» με τη Μαρία Αλιφέρη.

Επιμέλεια κειμένων: Κατερίνα Χατζηστυλλή

ΕΙΡΗΝΗΣ ΠΑΠΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δραματικό ποίημα

Κυριακή, 11 Οκτωβρίου 2026 | 16.00
Σκηνή «Αναλόγιο»
Πάρκο Ακρόπολης | Nicosia Book Fest 2025

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Ερμηνεύει: **Φάνη Πέτσα**

Συμμετέχουν: **Κατερίνα Σκουφάρη, Μάριος Σαρπέτσας**

Σκηνοθετική επιμέλεια: **Άγις Παΐκος**

Διάρκεια: 20 λεπτά
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΔΕΚΑΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ

Το δραματικό ποίημα «Θεοδώρα»¹ αναδεικνύει μια λιγότερο γνωστή διάσταση της δημιουργικής πορείας της Ειρήνης Παπά: τη συγγραφική της δραστηριότητα και τη σύνδεση της ποιητικής έκφρασης με τη θεατρική πράξη. Με επίκεντρο τη βυζαντινή αυτοκράτειρα και σύζυγο του Ιουστινιανού, το έργο παρακολουθεί τη διαδρομή μιας γυναίκας από τον χώρο του θαύματος έως την κορυφή της αυτοκρατορικής εξουσίας. Σύμφωνα με την εκδοτική παρουσίαση, η σύνθεση διαρθρώνεται σε δεκαπέντε ποιητικές ενότητες, οι οποίες αναφέρονται στις κυριότερες περιόδους της ζωής της ηρωίδας, και έχει παρουσιαστεί σκηνικά ως μονόλογος.

Η προσέγγιση της ιστορικής Θεοδώρας προϋποθέτει την κριτική εξέταση των πηγών. Όπως επισημαίνει ο ιστορικός Guy D. Middleton, η εικόνα της έχει επηρεαστεί καθοριστικά από τα «Ανέκδοτα», γνωστά ως «Μυστική Ιστορία», του Προκοπίου. Ο έντονα πολεμικός χαρακτήρας του κειμένου καθιστά αναγκαία τη διάκριση ανάμεσα στην ιστορική πληροφορία και στη ρητορική απαξίωση της αυτοκράτειρας. Αντίστοιχα, η μελέτη της ποιητικής Θεοδώρας απαιτεί την επίγνωση ότι η λογοτεχνική αναπαράσταση συνιστά δημιουργική επεξεργασία του παρελθόντος, με ιδιαίτερες αισθητικές και δραματουργικές επιδιώξεις. Ιδιαίτερη σημασία για την κατανόηση του έργου έχει η μαρτυρία του νεοελληνιστή και μεταφραστή Jacques Bouchard, ο οποίος συνεργάστηκε προσωπικά με την Παπά. Στη δική του ερμηνευτική προσέγγιση, η Θεοδώρα προβάλλεται ως γυναίκα που διεκδικεί την ελευθερία και τη δυνατότητα να καθορίσει τη ζωή της. Ο ίδιος αναδεικνύει τη σεξουαλική βία ως σημαντικό θεματικό άξονα της σύνθεσης, αναφερόμενος στην ποιητική απόδοση ενός επεισοδίου βιασμού της ηρωίδας. Η συγκεκριμένη αναφορά αφορά το περιεχόμενο του ποιήματος και είναι αναγκαίο να διακρίνεται από την ιστορική τεκμηρίωση της βιογραφίας της αυτοκράτειρας.

Με βάση τις παραπάνω μαρτυρίες, το έργο προσφέρεται για μια ερμηνευτική προσέγγιση που εξετάζει τη σχέση ανάμεσα στο γυναικείο σώμα, στην επιβολή της βίας και στη διεκδίκηση της αυτονομίας. Η άνοδος στην εξουσία αποκτά, υπό αυτό το πρίσμα, σημασία που υπερβαίνει την κοινωνική μεταβολή: συνδέεται με το ζήτημα της προσωπικής αυτενέργειας και της δυνατότητας μιας γυναίκας να διαμορφώσει τη μοίρα της. Η μονολογική μορφή προσφέρει το δραματουργικό πλαίσιο για την ανάδειξη μιας προσωπικής φωνής, μέσω της οποίας η ιστορική μορφή μπορεί να προσεγγιστεί ως φορέας εμπειρίας, μνήμης και βούλησης.

Η σκηνική πορεία της «Θεοδώρας» τεκμηριώνει τη στενή σχέση της σύνθεσης με την ερμηνευτική τέχνη της δημιουργού της. Το βιογραφικό σημείωμα που δημοσιεύει η Βουλή των Ελλήνων καταγράφει παρουσιάσεις του έργου στη Νάπολη το 1980, στην Πομπηία το 1981 και στη Γαλλία και στο Βέλγιο το 1982. Καταγράφει επίσης την παρουσίασή του στη Λισσαβώνα το 1994, σε σκηνοθεσία Μιχάλη Κακογιάννη, με τη σύμπραξη του Δημήτρη Παπαϊωάννου και μουσική του Βαγγέλη Παπαθανασίου.

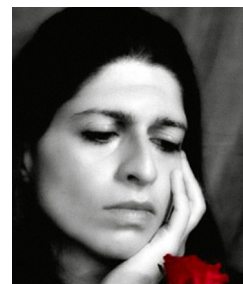
Τον Μάρτιο του 2026 το έργο κυκλοφόρησε για πρώτη φορά σε βιβλίο από τις Εκδόσεις Αιώρα, σε δίγλωσση ελληνική και γαλλική έκδοση. Η συνεργασία με τον Μπουσάρ είχε αρχίσει το 1991, όταν η Παπά του παρέδωσε το δακτυλόγραφο και ηχογραφημένη ανάγνωσή του. Η διατήρηση της φωνής της δημιουργού αποτελεί ιδιαίτερα χαρακτηρισμό τεκμήριο για τη μελέτη της σχέσης ανάμεσα στο γραπτό κείμενο και στην προφορική του εκφορά. Η έκδοση δημιουργεί, επομένως, νέες δυνατότητες συστηματικής μελέτης της «Θεοδώρας» ως ποιητικής σύνθεσης, θεατρικού μονολόγου και σύγχρονης πρόσληψης μιας σύνθετης γυναικείας μορφής του βυζαντινού παρελθόντος.

¹ Βιβλιογραφική αναφορά: Παπά, Ειρήνη (2026). *Θεοδώρα / Théodora*. Δίγλωσση έκδοση, γαλλική μετάφραση Jacques Bouchard. Αθήνα: Αιώρα

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΠΑ (1929–2022). Ελληνίδα ηθοποιός και συγγραφέας με διεθνή σταδιοδρομία. Συμμετείχε σε σημαντικές διεθνείς κινηματογραφικές παραγωγές, όπως «Τα κανόνια του Ναβαρόνε» (1961) του Τζέιμς Τόμσον, «Αλέξης Ζορμπάς» (1964), «Τρώαδες» (1969), «Ηλέκτρα» (1962), «Ιφιγένεια» (1977) του Μιχάλη Κακογιάννη και «Ζ» του Κώστα Γαβρά (1969). Στο θέατρο ερμήνευσε εμβληματικούς ρόλους του κλασικού ρεπερτορίου (Μήδεια, Ηλέκτρα, Κλεοπάτρα), πάντα με μεγάλη επιτυχία.

ΦΑΝΗ ΠΕΤΣΑ
Αριστούχος απόφοιτος της Δραματικής Σχολής Βεάκη (κατόπιν εξετάσεων του Υπουργείου Πολιτισμού), απόφοιτος του Τμήματος Θεατρολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (πρωτεύσασα μεταξύ των αποφοίτων του 2004) και αριστούχος απόφοιτος του μεταπτυχιακού προγράμματος Θεατρικών Σπουδών στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Στην Αθήνα ήταν μέλος των θεατρικών θιάσων «Ex Animo» και «Monahestus», μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Ηθοποιών και μέλος του Επιστημονικού Συλλόγου Θεατρολόγων. Συμμετείχε ως ηθοποιός στο Φεστιβάλ Επιδαύρου, στο Θέατρο της Άνοιξης, στο Θέατρο Τέχνης, στον Θ.Ο.Κ., στο Θέατρο Ένα, στο Π.Α. Θέατρο και σε άλλα ιδιωτικά θέατρα. Πήρε μέρος στις τηλεοπτικές σειρές «Άρτος και Θεάματα», «Γενιές της Σιωπής», «Γυμνοί Άγγελοι», «Τρίτο Σημάδι», «Μηδέν», «Φόντο Κόκκινο», «Ρουά Ματ» κ.ά. Συνεργάζεται τακτικά με τον Θεατρικό Πολυχώρο ΕΣΤΙΑ («Θεατρίνες», «Μοτέλ Μπλουζ», «Η Αγνή του Θεού», «Δεσποινίς Τζούλι», «Ο θάνατος και η κόρη»). Για την ερμηνεία της στον μονόλογο της Η. Παπά «Η Μπαλάντα της Φρίκης» προτάθηκε για Βραβείο Καλύτερης Γυναικείας Ερμηνείας του Θ.Ο.Κ. Από τις τελευταίες της θεατρικές εμφανίσεις είναι οι κωμωδίες «Πανικός στο Υπουργείο», στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ ΚΥΠΡΙΑ, και «Ένας ιππότης για τη Βασίλισσα», στο πλαίσιο του προγράμματος πολιτι-

στικής αποκέντρωσης, το «Για την Ελένη» του Μάνου Καρατζογιάννη, σε παγκύπρια πρώτη, και το «Νύχτες στη Ρώμη – Τενν και Άννα» του Φράνκο Ντ' Αλεσάντρο, σε πανελλήνια πρεμιέρα.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΡΠΕΤΣΑΣ

Γεννήθηκε στη Λευκωσία. Σπούδασε Ιατρική Μηχανική και Διοίκηση Επιχειρήσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο και στο Χονγκ Κονγκ, ενώ παράλληλα παρακολουθούσε και σεμινάρια υποκριτικής. Υπήρξε μέλος αρκετών θεατρικών ομάδων και συμμετείχε σε πολλές παραστάσεις. Ανάμεσα σε άλλες: «Φον Δημητράκης» του Δημήτρη Ψαθά, «Εκκλησιάζουσες» του Αριστοφάνη, «Οι Ηλιθιοί» του Νιλ Σάμιον, «Αχ, αυτά τα Φαντάσματα» του Εντουάρντο Ντε Φιλίππο, «Ποια Ελένη» των Ρέππα-Παπαθανασίου, «Θεομοφορίζουσες» του Αριστοφάνη κ.ά. Συμμετείχε στις τηλεοπτικές σειρές «Χάλκινα Χρόνια» (PIK) και «Η γη της ελιάς» (ΑΛΦΑ). Με τον Πολυχώρο ΕΣΤΙΑ συνεργάστηκε στις παραγωγές: «Γκυ Ντε Μωπασσάν – Τρεις ιστορίες», «Νομικές Περιπέτειες» (φιλοξενούμενη παραγωγή, Θεαράκι P.I.K.), «Σάνδη-Σοπέν, στον δρόμο μου ένας άγγελος», «Χαρίκλεια Καβάφη» με τη Μαρία Πλαϊνέρη και «Η Κόμισσα της Φάμπρικας» μέσα στο πλαίσιο του Προγράμματος Πολιτιστικής Αποκέντρωσης.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΚΟΥΦΑΡΗ

Γεννήθηκε στην Κύπρο και μεγάλωσε στην Ελλάδα. Το 1991 αποφοίτησε από την Παιδαγωγική Ακαδημία και άρχισε να εργάζεται ως δασκάλα δημοτικής εκπαίδευσης, ενώ παράλληλα συμμετείχε σε παιδικές εκπομπές. Το 1999 ξεκίνησε σπουδές στη σχολή Μάιρης Βογιατζή Τράγκα στην Αθήνα. Επιστρέφοντας στην Κύπρο, συνέχισε τις σπουδές της στη Δραματική Σχολή Βλαδимиρ Καυκαρίδη, από όπου και πήρε το δίπλωμά της το 2006. Συμμετείχε σε πολλές τηλεοπτικές σειρές («Μπρούσκο», «Τατουάζ», «8 λέξεις», «Κυπριώτικα σκετς»), σε θεατρικά αναλόγια στο Ανοικτό Θέατρο, σε θεατρικές παραστάσεις στο θέατρο Διόνυσος («Φωνάζει ο κλέφτης», «Να ζει κανείς ή να συζείν») και σε παραστάσεις χοροθέατρου («Only takes 45», «Ménage à trois», «Rules», «Ανεράδων Ονειρέματα»). Έχει μεταπτυχιακό στις θεατρικές σπουδές (2013). Σχεδίασε κι έλαβε μέρος σε πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα, όπως το πανευρωπαϊκό βραβευμένο πρόγραμμα «The Living Book». Συμμετείχε στην κινηματογραφική ταινία «Ιρις» (2023). Με τον Θεατρικό Πολυχώρο ΕΣΤΙΑ συνεργάστηκε στις παραγωγές: «Η Κόμισσα της Φάμπρικας», «Μικροί